

## Ilmajooga-, tankotanssi- ja ilma-akrobatiapalveluiden turvallisuus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) nojalla kuluttajapalveluiden turvallisuutta. Laki koskee muun muassa ilmajooga-, tankotanssi- ja ilma-akrobatiapalveluita.

Keskeisiä palveluntarjoajia koskevia velvoitteita ovat huolellisuusvelvollisuus, vaarallisesta kuluttajapalvelusta ilmoittaminen ja tietojenantovelvollisuus asiakkaalle.

Kyseiset palvelut ovat siinä määrin uusia, ettei niitä koskien ole toistaiseksi laadittu esimerkiksi eurooppalaisia standardeja tai muita yksityiskohtaisia teknisiä tai toiminnallisia vaatimuksia. Tukes haluaa tuoda ilmajooga-, tankotanssi- ja ilma-akrobatiapalveluiden tarjoajien tietoon keskeiset kuluttajaturvallisuuslain vaatimukset ja muita turvallisuusnäkökohtia, jotka auttavat varmistamaan riittävän turvallisuustason toteutumisen.

### Palveluntarjoajan huolellisuus ja ohjaajien osaaminen

Palvelu ei saa aiheuttaa kuluttajille vaaraa. Huolellisuusvelvollisuuden mukaan palveluntarjoajan on tunnettava palvelunsa, ja hänellä pitää olla riittävä koulutus, kokemus ja osaaminen palvelun järjestämiseksi turvallisesti.

Palveluntarjoajan henkilöstön pitää osata toimia kaikissa palvelutilanteissa, mukaan lukien hätätilanteet. Palveluntarjoajan on tunnistettava palvelusta aiheutuvat vaarat ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet vaaratilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Huolellisuusvelvollisuuteen kuuluu myös, että palveluntarjoajan on varmistettava palvelussa käytettävien välineiden turvallisuus.

Ohjaajan tulee olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistua siitä, ettei palvelusta aiheudu vaaraa asiakkaille tai muille samassa harjoitustilassa oleville henkilöille. Ohjaajan merkitys ohjauksessa ja toiminnan valvonnassa korostuu erityisesti silloin, jos asiakkaat ovat aloittelijoita, alaikäisiä tai muihin erityisryhmiin kuuluvia tai harjoitteet

ovat asiakkaiden taitotasoon nähden vaativia. Harjoitteiden vaativuus tulee suhteuttaa asiakkaan osaamiseen ja kykyihin.

Uudemmissa palvelutyypeissä vakiintuneita, riittävän pätevyyden ohjaajana toimiseen antavia kurseja ei usein ole tarjolla, minkä vuoksi ohjaajien osaamisessa saattaa olla eroja. Ohjaajakoulutuksia voi olla eri laatuksia ja tästä johtuen yksittäisen kurssin suorittaminen ei välttämättä suoraan takaa riittävää tieto- ja taitotasoa. Koulutustausta riippumatta ohjaajilla on oltava riittävä ammattitaito palvelun turvallisuuden varmistamiseksi.

Palveluntarjoaja ei voi koskaan siirtää kuluttajaturvallisuuslaista johtuvia velvoitteitaan kuluttajille. Toisin sanoen, palveluntarjoaja ei voi vapautua velvollisuuksistaan esimerkiksi käyttämällä sopimuksissa vastuuvapautuslausekkeitä tai ilmoittamalla, että asiakas osallistuu palveluun omalla vastuulla.

### **Tietojenantovelvollisuus ja asiakastapaturmista ilmoittaminen**

Tietojenantovelvollisuuden mukaan palveluntarjoajan on annettava palveluun osallistuville kaikki turvallisuuden kannalta tarvittavat tiedot. Tietojenantovelvollisuuteen liittyy kaksi näkökulmaa. Ensinnäkin asiakkaalle tulee antaa riittävät turvallisuustiedot, jotta hän pystyy arvioimaan, voiko hän osallistua palveluun. Toiminnanharjoittajan tulee myös selvittää asiakkaalla mahdollisesti olevat toimintaan vaikuttavat rajoitteet. Toiseksi asiakkaille on annettava riittävät tiedot ja ohjeet palvelun turvallisesta käytöstä. Tietojenantovelvollisuus korostuu ilmajoogan, tankotanssin ja ilma-akrobatian tyyppisissä palveluissa, joissa toiminnan turvallisuus riippuu korostetusti asiakkaan saamien ohjeiden ymmärtämisestä ja niiden noudattamisesta.

Jos palvelussa tapahtuu vakava läheltä piti -tilanne tai asiakastapaturma, palveluntarjoajan tulee ilmoittaa tästä Tukesille. Ilmoituksen tekemisessä voidaan hyödyntää Tukesin nettisivuilta löytyvää lomaketta:

[Lomake läheltä piti -tilanteen tai onnettomuuden ilmoittamiseksi](#)

### **Palvelussa käytettävistä välineistä ja harjoitustilasta**

Palveluissa käytettävät liikuntavälineet ja niiden kiinnitystavat ovat moninaisia. Liikuntavälineet voivat olla valmistettu nimenomaisesti ilmajoogaa, tankotanssia tai vastaavanlaista ilma-akrobatiatoimintaa varten. Toisaalta käytettävät välineet voivat olla alun perin suunniteltu eri käyttötarkoitukseen, kuten kiipeilyyn.

Palveluntarjoajan on käytettävä asiantuntevaa asentajaa varmistuakseen palvelun teknisestä turvallisuudesta:

- Liikuntavälineet asennetaan valmistajan ohjeiden mukaan.
- Rakenteet ja kiinnityspisteet kestävät niihin kohdistuvan rasituksen ja ne ovat kiinnitykseen soveltuvia. Kriittisiä tekijöitä kattoon kiinnitetyissä liikuntavälineissä ovat erityisesti kiinnityspisteet ja ankkurointi rakenteisiin.
- Palveluun kuuluvien toimintojen, liikuntavälineiden ja niiden osien muodostama kokonaisuus on turvallinen. Asentajan teknisen ammattitaidon merkitys korostuu rakennettaessa tai asennettaessa välineitä eri käyttötarkoitukseen tarkoitetuista osista.

Liikuntavälineiden kiinnityspisteet ja esimerkiksi liinan tai tangon kiinnitys tulee tarkastaa ja huoltaa säännöllisesti itse tai käyttää ulkopuolista asiantuntijaa. Palveluntarjoajalla tulee olla ylläpitosuunnitelma, johon on määritetty riittävät huolto- ja tarkastusvälit, sekä siitä vastaavat henkilöt. Toteutetut tarkastukset ja huollot on suositeltavaa kirjata ylös.

Muita harjoitustilaan liittyviä turvallisuusnäkökohtia ovat esimerkiksi turvavälit ja iskunvaimennus. Asiakkaiden välisten turvavälien ja muiden mahdollisten turvavälien tulee olla riittävät siten, että lajityypilliset harjoitteet voidaan suorittaa aiheuttamatta vaaraa osallistujille tai muille tilassa oleville henkilöille.

Lattiamateriaalin on suositeltavaa olla iskua vaimentavaa ja lisävaimennusta tulee hyödyntää tilannekohtaisesti. Esimerkiksi patjojen käyttö on perusteltua tilanteissa, joissa harjoitteita tehdään korkealla, erityisen loukkaantumisalttiissa asennoissa tai harjoiteltavat liikkeet ovat uusia, eivätkä asiakkaat välttämättä osaa niitä.

Lisätietoja palveluntarjoajien velvollisuuksista löydät Tukesin verkkosivuilta:

[Palveluntarjoajan velvollisuudet](#)

Lisätietoja antavat:

ylitarkastaja Antti Karjala (31.12.2019 saakka)

antti.karjala@tukes.fi

020 5052 124

ylitarkastaja Hannu Väärälä

hannu.vaarala@tukes.fi

020 5052 158

Jakelu  
Tiedoksi

ilmajooga-, tankotanssi- ja ilma-akrobatiapalveluiden tarjoajat  
SKY

## MUISTA AINAKIN NÄMÄ

- Palvelu ei saa aiheuttaa kuluttajille vaaraa.
- Palvelutarjoajan henkilöstön pitää osata toimia kaikissa palvelutilanteissa, mukaan lukien hätätilanteet.
- Ohjaajan vastuu ohjauksessa ja toiminnan valvonnassa korostuu erityisesti silloin, jos asiakkaat ovat aloittelijoita, alaikäisiä, kuuluvat muuhun erityisryhmään tai harjoitteet ovat asiakkaiden taitotasoon nähden vaativia.
- Ohjaajakoulutuksia voi olla eri laatuja ja tästä johtuen yksittäisen kurssin suorittaminen ei välttämättä takaa suoraan riittävää tieto- ja taitotasoa.
- Palveluntarjoaja ei voi vapautua velvollisuuksistaan käyttämällä sopimuksissa vastuuvapautuslausekkeita tai ilmoittamalla, että asiakas osallistuu palveluun omalla vastuulla.
- Asiakkaalle tulee antaa riittävät turvallisuustiedot, jotta hän pystyy arvioimaan, voiko hän osallistua palveluun. Asiakkaille on lisäksi annettava riittävät tiedot ja ohjeet palvelun turvallisesta käytöstä.
- Palveluntarjoajan on tarvittaessa käytettävä asiantuntevaa asentajaa varmistuakseen palvelun teknisestä turvallisuudesta.
- Liikuntavälineiden kiinnityspisteet ja esimerkiksi liinan tai tangon kiinnitys tulee tarkastaa ja huoltaa säännöllisesti itse tai käyttää ulkopuolista asiantuntijaa.
- Muita harjoitustilaan liittyviä turvallisuusnäkökohtia ovat esimerkiksi turvavälit ja iskunvaimennus.
- Lattiamateriaalin on suositeltavaa olla iskua vaimentavaa ja lisävaimennusta tulee hyödyntää tilannekohtaisesti.